

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN OSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyíltér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Obstrukció.

A magyar parlamentben szünetel a munka, gépezete megakadt. Olyan, mint egy malom, a mely nem lisztel, csak kelepel. Magyarországnak ez a nagy malma féltett kincsünk, legbecsesebb alkotmányos intézményünk és alkotmánybiztosítékunk. Valahányszor a parlamentárizmus zátonyra jut, mindannyiszor veszélyben forog alkotmányunk is. Hogy most ebben a malomban megakadt az őrlés: nagy baj. Ha meg nem akadt volna: nagy szerencsétlenséget jelentene az országra. A magyar parlament magyar alkotmányos intézmény, a mely — ha a malomhoz való hasonlatot tovább viszzük, — magyar termékek őrlésére van berendezve. Most az osztrák töltött fel a garatra, azért nem akar lisztelni. A katonai létszám felemelésére vonatkozó törvényjavaslat az az osztrák termék, melynek feldolgozását a magyar mű nem akarja teljesíteni. A magyar nemzet vagyonát és vérét követelik sokkal fokozottabb mértékben az eddigénél, egy osztrák-német hadsereg részére. A hadsereg kiegészítése, az ujoncok megajánlása az országgyűlés joga, a melynek gyakorlását a kiegyezési törvény 12. szakasza szerint a nemzet feltételhez kötheti. Ez tehát félremagyarázhatatlan katonai nemzeti jog.

Ugyancsak a kiegyezési törvényben világosan, kétségszöveg nélkül meg van

írva, hogy Magyarország és Ausztriának a pragmatika szankcióból folyó közös védelmi kötelezettség teljesítésére Magyarország a kiegészítő magyar hadsereggel járul. Jogilag tehát nincsen egységes és nincsen közös hadsereg. A két állam kiegészítő hadserege képezi az egész hadsereget. Megcáfolhatatlan államtani igazság: hogy a nemzeti nyelvnek éppen úgy megvan a maga szuverénitása, mint meg van az államhatalomnak. A magyar állam szuverénitásából következik, hogy minden intézményében a magyar nemzeti nyelvet használhatja.

Az a hadsereg, melynek fejlesztésére a nemzet által elviselhetetlen vér- és pénzbeli áldozatot követelnek, szemmel látható, kézzelfogható cáfolata a magyar állam szuverénitásának, a magyar közjognak s az abban biztosított magyar hadseregnek.

Az a hadsereg, melybe a magyar nemzet fiai soroztatnak be, mely a magyar nemzet pénzével tartatik fenn, németül beszél, németül vezényelhetik, németül igazgattatik. A világ egyetlen szuverén nemzeténél sem találjuk meg azt az állapotot, hogy a hadsereg más nyelvű legyen, mint a nemzet. Meghódított népek, gyarmati tartományok kénytelenek tűrni azt a lealázó állapotot, hogy nemzeti nyelvük helyett idegen nyelv használatára kényszeríttessenek. Annál a hadseregnél, a mely a szuverén magyar állam legfontosabb intézménye, hiányzik a magyar állam-

hatalomnak tárgyi képviselője, az állam közjogi intézményeiben az állami szuverénitást kifejező címer és zászló. Az a hadsereg tehát, a mely németül beszél, németül vezényeltetik, németül igazgattatik, idegen állam szuverénitását kifejező sárga-fekete zászló és a kétféjű sas jelvényének hódol, ezek alatt ontja véré, a magyar államhatalom szuverénitását kívül esik, az nem magyar, hanem külső megjelenésében, nyelvében, érzelmében teljesen osztrák. Nincsen tehát keresnivalója a magyar malomban. Ha mégis odajött, elégedjék meg a finom magyar liszt helyett a malom kelepelésével.

Nagy baj tehát, hogy ez az idegen hadsereg töltött fel Magyarországot malmának a garatjára; de nagy szerencsétlenség volna az országra, ha a parlamentáris malomban nem találkozónának magyar emberek, akik a malom kerekét megállítsák, amikor abban az osztrák hadsereg akarja a vámot szedni s megengednék, hogy e miatt az idegen hadsereg miatt már régen koplaló szegény magyar nemzetnek jövőre még korpakenyér se jusson.

A parlamentárizmus kinövése: az obstrukció kóros állapotnak a csálhatatlan jele. Jelenben is, mint a kóros állapot okozata jelentkezik. A kóros állapot oka az alkotmányosság két egyenjogú tényezője a király és nemzet között az alkotmányos jogokért folytatott küzdelemben a mérlegnek az egyik félnek, a királynak javára, egészen az abszolút hatalomig való

Kirándulás a Qaurnerón.

Arbé.

Mai kirándulásunk Arbó szigetére, mindazok előtt, kik történelmi és nemzeti érzéssel bírnak: felette érdekesnek ígérkezik.

Hogy tegnap a japán hadihajón tett látogatásunk tapasztalatokkal teljes volt, az bizonyos.

A japán „Kurama” és „Toné” angol gyártmányú csatahajók, ámbár nem „Dreadnought”-típusúak, annak dacára impozáns terjedelműek és óriási ágyuikkal félelmetesek.

Ha elgondoljuk: minő versengést végeznek az államok: melyik tud nagyobb, erősebb és gyorsabban járó szörnnyeteket előállítani — az emberek és a kikötők erődítményei veszedelmére: megborzadunk a tervszerű kegyetlenségre.

Milliók és milliók lesznek beleölve egy-egy ilyen kolosszus építésébe, melylyel a nagyhatalmak egymást ijesztgetik.

A csatahajók eme fejlesztésére az első impulzust körülbelül a japán-orosz háborúban szerzett tapasztalatok adták meg.

A lázas versenyzés persze oda törekszik: minél erősebb páncél lemez, minél nagyobb kaliberű ágyú és a minél gyorsabb járat elérésére minél nagyobb gépek, természetesen mind-

ezen kellékek elbírására minél nagyobb hajótest előállítására.

Oda fejlődött ezen a téren a dolog, hogy Anglia első „Dreadnoughtja” a „Ne félj semmitől,” — melylyel most 5 éve megiepte a világot — ma már eltörül a „New-York” és „Texas” nevű amerikai Dreadnoughtok előtt.

Szóval az emberi elme nem nyugszik, hogy újabb találmányaival ne csak boldogítsa, hanem el is tiporja embertársait.

A mi exotikus japán tengerésztiiszjeink az ő európai műveltségükkel, oly kedves bizalmatlansággal csukták el orrunk elől mindazt, amit látnunk nem volt tanácsos. Pedig a mi társaságunk távol állott minden kémkedéstől.

Gyönyörű napfényben, vidám hagulatban gyülekezik társaságunk a molon, várva közeledő kirándulási hajónkat, a „Frankopánt.” Elegáns, modern kényelemmel berendezett hajó, az Austro-Croata gőzhajózási részvénytársaság tulajdona.

Méltóságos libegéssel közeledik Fiume felől, — most a hajók szokásos vontatott túlkölése hangzik, mely mint egy mélabus akkord verődik vissza a Monte-Maggiore babér- és cipruserdővel borított oldaláról.

Alig hangzik el a láncok csörgése, mi már szállunk fel és pár perc múlva ismét ott libeg hajónk a tükörsima Adrián. Es felettünk a ragyogó égbolt ép olyan kék és fehér habfodros, mint a gyönyörű víztükr, melyet a nap sugara millió és millió apró, fénylő csillaggal hintett be.

Boldog elragadtatásban, némán merültünk el a főnégyes látvány élvezetében. Igaz magyar szívünk megdobbant annak gondolatára, hogy közeledünk egy olyan történelmi nevezetességi helyhez, melynek szikláin őseink vére piroslék és melynek hamisítatlan történelme sok dicsőségünk mellett tanuskodik.

Alig vártuk a pillanatot, hogy hajónk kiköthessen ezen a tropikus növényekkel ékeskedő szigeten, melyet nem csak legszebbnek, de legérdekesebbnek is tartanak az Adrián, mert a multja mélyen benyúló emberi kultúrának és történelmének fészke, jelene pedig éghajlati viszonyánál fogva, a felvirágozás lehetőségének tényezőjével biztosítékot nyújt a jövőre nézve.

Lueger félig vak volt már, midőn egy napot töltött Arbóban, mégis felismerte az ő osztrák élelmessége annak természeti szépségeit. Figyelmeztette rá az osztrák intéző köröket, mire bécsi pénzemberek nagy területeket vásároltak össze, hogy itt is idővel fényes gyógyhelyet létesítsenek.

Meghatottsággal teljes elmélyedésből barátnőm, — a legszebb és legfiatalabb nagymama — zavart ki, figyelmeztetve a delphineik játékára. Mind közelebb jöttek, csillogó ezüst pikkelyeik meg-megvillantak a napfényben, kacér mozdulatokkal ütötték föl fejüket a vízből. Majd nekibátorodva mind magasabba dobálták fel testüket, kecses mozdulataikkal akarva megbabonázni bennünket. Majd alá merülve a habokba — azt hittük, végleg el-

billenése. E miatt nem érvényesülhet a nemzetnek alkotmányos joga. A parlamentáris fogalmával s az alkotmányosság szellemével össze nem férhet a királyi abszolút hatalom. A királyi vétó- és alkotmányos jogainak korlátozásával, a két tényező közt a jogok egyensúlyának helyreállítása teremthetné meg az egészséges parlamentárizmust.

Ennek a megteremtésére azonban a nemzetnek az alkotmányos jogokat ez idő szerint gyakorló része, mint az alkotmányosság elnyomott tényezője nem alkalmas. Az uralkodó hatalomnak állandóan felülről jött korrupcióval való fenntartása megrontotta a politikai erkölcsöket. Ma már a politikai jog gyakorlása üzleti foglalkozás, a magyar alkotmány pénzkérdése. A király iránti hűség nem egy önzertes szabad nemzethez illő őszinte hűség, hanem szolgálhűség. Elszomorító példáját látjuk a szolgálhűségnek a parlamenti obstrukció kérdésében a vármegyei és városi törvényhatóságok véleményének megnyilatkozásában. Mintha kihalt volna a hazafias érzelm a törvényhatóságokból.

A királyi vétóval szemben egyedüli alkotmány biztosítékunk, a parlamenti szólásszabadság ellen sorban szólalnak fel a magyar törvényhatóságok s nyújtanak tápot a magyar alkotmány legbecesebb biztosítékának letörésére irányuló törekvéseknek.

Végzetes szerencsétlenség okozója lehet ez a szolgál meghunyászkodás országunkra, a mely idegen hatalom uralma alatt áll. A választójognak az általános, egyenlő és titkos választás elvei szerint való kiterjesztésével orvosolhatjuk a bajt. A Korrupció kiirtására más mód nincsen, mint a nemzet millióinak megvesztegethetlen tömegeivel megerősíteni a nemzetet, hogy a nemzet akarata érvényesüljön és a mi alkotmányosságunk a kalmár üzleti szellem prédájává ne essék.

Moni Gyula.

Vármegyei élet.

Szilágysomlyó közigazgatási bizottsága a hó 14-én tartotta meg rendes havi ülését Péchy Imre, főispán elnöke mellett.

Jelen voltak: Török István alispán, Bálint Sándor főjegyző, Felekán Oktáv dr., Eltető Géza dr., Papp Ernő dr. aljegyzők, Nagy Károly, kir. tanfelügyelő, Vladár Endre, kir. pénzügyigazgató, Némethy József kir. főmérnök, Kaizler Sándor árvész. elnök, Mariska Ödön dr. t. főorvos, Diószeghy Gábor dr. kir. ügyész, Bölöni Sándor közigazd. előadó, Czell Vilmos, Dull János, Kemény Árpád báró, Gazda Endre dr., Gáspár Gyula dr. közig. biz. tagok.

Igazoltan távol voltak: Simay Miklós, Pálkás Endre, K. Nagy Elek.

Péchy Imre főispán az ülés megnyitása után megemlékezett azon kitüntetésről, amely a vármegye közbecsülésben álló alispánját, Török Istvánt 25 éves közzolgálatának betöltése alkalmával érte. A bizottsági tagok nevében Dull János, közig. bizottsági tag üdvözölte az alispánt, biztosítva őt további támogatásról. Meghatott hangon mondott köszönetet az alispán úgy a főispán, mint a bizottsági tagok üdvözlétéért.

Az alispán jelentette, hogy közbiztonsági viszonyaink az elmúlt hónapban jók voltak. A kivándorlás apadóban volt. Kiadatott Amerikára 26, Romániára 3, Európára 1 utlevél. Visszavándorolt 2 egyén egészségesen, de vagyonszerűen. A vármegyei kórház sebészeti osztályának építési felülvizsgálata befejeztetett és a régi épületből a belgyógyászati betegek egy része és a sebészeti osztály betegek e hó 11-én átköltöztek. A közigazgatás rendes menetét gátló körülmények nem fordultak elő.

A kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a vall. és közoktatásügyi miniszter az állami elemi népiskolák butorszerűségeinek pótlására 6220 koronát, a zilahi polgári fiú és leány iskola tanszereinek pótlására 1484 koronát engedélyezett. A zilahi áll. segélyezett polgári fiúiskola állami kezelésbe való átvétele végett a tárgyalások folyamatban vannak. Az iskolának sikeres áthelyezése csak új épület építésével biztosítható. Egy új épület emelése 200,000, internátussal mintegy 300,000 koronába kerülne. A földmívelésügyi miniszter a gyümölcsfaiskola sikeres kezeléséért 200 korona jutalomban részesítette Chira János szilágyiállásfalvi gör. kath. tanítót.

Fizetés-kiegészítés és korpótlék címen több esetben engedélyezettett államsegély.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hónapban feldolgozandó 7280 ügydarabból elintéztést nyert 5784, míg a földadó nyilvántartási iktatóra, valamint az adóhivataloktól illeték felülvizsgálatra beérkezett ügyek mind elintéztettek. Az üzemben volt mezőgazdaság, szeszgyárakban a havi alkohol termelvény megállapítások felülvizsgálata akadály nélkül megtörtént. Kiadatott dohány árulási engedély 6, sóárulási 4, bélyeg árulási 1, egyenes adó fizetési halasztás 15, illeték fizetési 9 és házádo mentesség 12 esetben. Augusztus hónap befolyt egyenes adóban 164,883 K — f, (hátralék 1,043,175 K — f), hadmentességi díjban 2302 K —, (hátralék 7349 K — f.)

A kir. államépítészeti hivatal jelentése szerint az állami és törvényhatósági közutak az elmúlt hónapban a folytonos szárazság miatt rendkívül elporosodtak. A közlekedés türethetőbbé tétele végett gyakori porlehuzással igyekeztek segíteni. A törvényhatósági műtárgyak építése folyamatban van és befejezésük a kitűzött időre várható. A tasnád—margittai törvhat. közuton a földmunka kezdetét vette, s a hidak építése folyamatban van. A krasznai járásbíró-sági épület és fogház építése oly előrehaladt, hogy befejezése a kitűzött időre biztosítva van.

A várm. árvaszék ügyforgalma. A fogalmazó szakban beérkezett 1939 ügydarab, hátralék volt az előző hóról 347 amely összesen 2286 darabból elintéztést nyert 2117, az irodán feldolgozandó volt 2228 ügydarab, melyből feldolgoztatt 2228.

A várm. t. főorvos jelentette, hogy az augusztus havi közegészségi állapot némi visszaesést mutat. Gyógykezelték 1214 beteget, akik közül 7 éven aluli volt 574. Ingyen gyógyszer kapott 149 beteg. A leggyakrabban észlelt betegségek az emésztő szervek hurutos és lobos bántalmái, járványos jelleggel lépett fel a vörheny, ronesoló toroklob, kanyaró, hasihagymáz, hökhurut és vérhas. Törvényszéki 4, rendőri hullaszemle 7 esetben tartott. A gyógyszerárak jó karban vannak, a köztisztaság általában kielégítő. Iskolák piacok, kávéházak, vendéglők, korcsmák, mészárszékek, vágóhidak, boltok, stb. több ízben kielégítő eredménnyel vizsgáltattak.

A kir. ügyész jelentette, hogy a zilahi központi fogházban az elmúlt hó végén letartóztatásban maradt 53 férfi és 11 nő. A rabokkal

tüntek — de pár perc múlva már ismét a napfényben fűdött csodás alakjuk.

Odaváló emberek azt mondják, hogy a tonhallal kergetőznek de bizony kacérkodtak ők.

Ez a látvány felrisszítette ábrándokba merült lelkünket, gondolhatni lehet, minő vidám hangulatban léptünk — ezek után — öt órai kellemes víziút után — Arbé paradicsomi szépséggel és gazdagsággal ékeskedő földjére.

Arbé, mint nevének hangzása is elárulja, a régmúlt időben görög telepítés volt. Plinius is ezt állítja róla, és pedig a trójai háborúból hazatérő Idomeneus és Diomeneus alapította

A görögöktől a rómaiak hódították el Lucius Aurélius alatt, római telepítvényesekkel római kulturát honosítva meg.

A római kulturának lehet köszönni, hogy a szláv elem nem tudott gyökeret verni ezen a szép kis szigeten.

998-ban II. Pietro Creoleó velencei dogának esküdtek hűséget. A magyarok 1080-ban jelentek meg először Arbé partjain.

De mivel akkor is ép annyira szerettek bennünket, mint most, tehát nem a legszivesebben fogadták őket.

A legenda szerint az arbéiak megijedve a nagy csapatokban partraszálló emberektől, védőszenktjükhöz, szt. Kristófhöz folyamodtak segítségért, relikviát püspökjük kitétetle a falakra. És a csoda megtörtént: a kilőtt nyilak megfordulva a falakról, tönkre tették az ostromló hadat.

A horvátok egy idő óta kitartó szorgalommal gyűjtik a szigetek és tengerpart történeti adatait, természetesen a saját nemzeti politikájuk érdekében. Mennyivel több okunk és jogunk lenne nekünk ugyanazt cselekednünk. Így aztán ne csodálkozzunk, ha száz év múlva

utódaink — történeti közönyösségünk miatt — hiába fogják keresni a magyar tengerpartot, mert nem találják azt.

Mert ha meg is fog emlékezni rólunk a horvát történetírás, bizonyára nem úgy fog hangzani, hogy mi egykor urai voltunk a tengerpartnak, hanem csak mint jött-ment rablóbandáról fog említést tenni.

Pedig Könyves Kálmán uralkodása alatt 1106-ban már urai lettünk a tengerpartnak és Arbé szigetének, igaz hogy előbbeni hadjáratunk balul ütött ki, mert egy hirtelen jött szélvész az egész gályát megbontotta, s az az arbéiak azuttal nemcsak szent Kristófhöz, hanem a kikötőjükben horgonyzó velencei dogához is fordultak segítségért.

Egy jeles férfiú mondta, hogy történeti érzés nélkül nincs igazi nemzeti érzés. A történet-tudás fejleszti a nemzeti érzést. Ha történet-tudásunk világító szövétnekkel ragyogná be történeti multunkat, úgy soha sem hangzott volna el az a szerencsétlen kijelentés az ország-házban, hogy nekünk nincs tengerpartunk. Szomorú dolog ilyesmit hallani egy „honatya” szájából. Ha — dacára a jogi viszonyoknak — nekünk nincs tengerpartunk, úgy annak csak a mi renyhességünk az oka, mert ugyan kinek jutott eszébe akkor tiltakozni, midőn az Adrián négy nagy szigetet egy közigazgatási aktussal a magyar királyság területéről átkebelezték az osztrák császárság területébe. Arbé jogilag Dalmáciával együtt a magyar korona birtoka és a valóságban, mint idegenek állunk velük szemben.

1115-ben a velencei köztársaság hódította meg Dalmáciától, vele együtt hódolt meg Arbé szigete.

Fejlődése nagy részt erre az időre esik, régi patricius-családok még elég épségben levő

palotái bizonyítják ezt. Így a székesegyház is és a kampanile. Itt őrzik szent Kristóf relikviát egy gyönyörű szekrényben, melyet Nagy Lajos király felesége, Erzsébet ajándékozott a templomnak. A kampanille harangja arról híres, hogy a harangöntéshez az akkori előkelő családok minden ezüst és arany ékszerüket odaajándékozták, hogy minél szebb legyen a hangja.

A város körbástyája is érdekes, falaiban most is látszanak a vaskarikák, melyhez a velenceiek kikötöttek. Valamint érdekesek a szent Giovanni Battista bazilikájának a romjai. Félkör alakban még meg van a bazilika, gyönyörű oszlopai között olasz gyermek festői alakja gubbaszkodik.

Arbé szerencsés földrajzi fekvése — a bóra ellen a sziget magaslatait északról, keletről a Velebit-hegylánc védi — és környezetének szépsége járult ahhoz, hogy folyvást a versengés tárgya legyen. Görög, római, bizanci, velencei, magyar és végre osztrák uralom ütött tanyát rajta, most a horvátok annyira befészkeltek magukat, hogy csak felerészben tartotta meg a sziget hamisítatlan olasz jellegét, másik fele horvát. Volt idő, mikor a patópálos lustaságból csak kezünket kellett volna kinyújtani ezért a paradicsomszépségű helyért, hogy birtokunkba jusson. Sajnos, a mi közönyünknek köszönhető, hogy a velencei köztársaság korából fönn maradt dűledező palotákat rendre megvásárolják az osztrákok, restaurálják, vagy újraépítik és idővel, mint tulajdonuk világhírű túrdóvá változik át. És mi, akik még Nagy Lajos és Zsigmond király alatt urai voltunk e helynek — és jogilag még most is azok vagyunk — idegenül bolyongunk itt és nem is akarnak tudni rólunk semmit.

Hja! történeti tudás nélkül nincs nemzeti

való munkáltatás a szokott módon eszközöltetett; a kosárfonás iparánál elkészült 860 drb. különféle kosár 136 K — f. értékben. Kiosztatott 1895 étadag, melyért a vállalkozónak 708 K 07 f-t fizettek. Betegedési eset 25 fordult elő.

A bizottság mindezen jelentéseket tudomásul véve, a folyó ügyek során inkább magánosokat érdeklő, adózási, kivételes nősülési, kórházi stb. ügyek nyertek elintőzést.

Szilágyvármegye törvényhatósági bizottsága Zilahon, a vármegyeház disztermében 1911. évi szeptember hó 27-ik napján d. e. 9 órakor őszi rendes közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1) Alispán jelentése a vármegye közállapotairól.

2) Bay Lajos indítványa a tervezett feketető—szilágyosomlyó—zilahi, zilah—karika—zsibó—karika—kolozvári, szilágyeseh—alsószopori vicinális vasutakra és az ákos—illédi törvényhatósági közut kiépítésére a folyó évi 289. közgyűlési jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozattal megajánlott hozzájárulások fedezésére 3 százalék vármegyei pótdó meg-szavazása iránt oly feltétellel, hogy egyfelől a fennebb hivatkozott korábbi határozattal megajánlott 3 százalék törvényhatósági utadó felemelés, másfelől a most indítványozott 3 százalék új vármegyei pótdó közül csak az egyik lépjen életbe.

3) Küldöttségalakítás az aradi október 6-iki gyásznapra. A küldöttségben részt venni kívánó bizottsági tagok szíveskedjenek ezen szándókukat vagy a közgyűlést megelőzőleg az alispánnál, vagy a közgyűlésben kinyilvánítani. A küldöttség alakítását az 559—1910. sz. a. hozott közgyűlési határozat mondotta ki, mely vármegyénk hivatalos lapjának 1910-iki 38. számában volt közzétéve.

4) Kereskedelemügyi m. kir. miniszter körrendelete a közutakon építendő hidaknak teherbírási szempontjából osztályozása tárgyában.

5) Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter leirata a vármegye millenniumi alapítványa ügyeit igazgató bizottság ügyrendjének megalkotása tárgyában.

6) M. kir. belügyminiszter leirata a kör-orvosi szabályrendelet módosítása tárgyában.

7) M. kir. belügyminiszter körrendelete az elévült, vagy kézbesíthetetlen, vagy el nem szá-

ezés. És míg iskoláinkban gyermekeink szívébe bele nem csepegtetik a történet tudásával a nemzeti érzést, addig nem is lesz nekünk magyar tengerpartunk.

Hogy mondja Petőfi?

Szép csillag a honszeretet:
Gyönyörűségesen ragyog.
Szegény hazám, szegény hazám te, —
Neked kevés van ilyen csillagod!

Ő mondja tovább:

Oh, nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka.
Magyar tenger vizében hunyt el,
Észak, kelet, dél hulló csillaga!

Busongó kedélyvel távozom e gyönyörű helyről, nemzeti dicsőségünk egy ragyogó kora kelt életre emlékezetemben, mikor még magyar volt itt az ur és parancsoló! És most? Egy pár hordár és pincér követ el merényletet zengzetes nyelvünk ellen.

Még tizedrészt sem mondtam el a történeti eseményeknek és még is elegendő arra, hogy a veszteség érzete nehezédjék honleányi és honfiai lelkünkre.

Előttünk van az édes Castelmuchió, tornyáról mutogatják azt a helyet, ahol a hős „majer Bláz” seregével átszúrt a tengeren. Megjegyzendő, hogy ez a „Majer Bláz” tulajdonképpen Mátyás király hadvezére volt, névszerint „Magyar Balázs.” De az osztrák és horvát lelkiismeretesség átalakította egy közös hőssé.

Bizony mondom: „Ébredj nagy álmaidból, ébredj Árpád fia!”

Vilma.

molható közigazgatási letéteknek mely alapba beutalásra határozat hozatal tárgyában.

8) Földmívelésügyi m. kir. miniszter leirata a kopár, futóhomokos és vízmosásos területek megjavítását célzó törvényes határozatok végrehajtása tárgyában.

9) Versec törvényhatósági joggal felruházott város és Selmec és Bélabánya sz. kir. város közönségének átiratai a parlamenti obstrukció elítélése s a komoly tanácskozások helyreállítása, továbbá előbb nevezett város átirata az általános, egyenlő és titkos választójog törvénybe iktatása és a katonai tulkövetelések elleni tiltakozás tárgyában.

10) Békésvármegye közönségének a népiskolákon nem magyar nyelvű feliratok alkalmazhatóságának megszüntetését tárgyzó átirata.

11) Bács-Bodrogvármegye közönségének a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok és póttartalékosok családtagjai segélyezését kívánó átirata.

12) Zemplénvármegye közönségének átirata a főszolgabírói hivatalokban a honvédelmi m. kir. miniszteri tárcá terhére katonai ügyi előadói állások szervezése tárgyában.

13) Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye és Hódmezővásárhely törvényhatósági joggal felruházott város közönségének átirata a Balkán félszigeten levő államokból élőállatok behozatalának eltiltása tárgyában.

14) A magyar gazdaszövetség kérése Montenegróból élőállatok behozatalának eltiltása tárgyában.

15) Vasvármegye közönségének átirata a gazdasági cselédek nyugdíjbiztosítása tárgyában.

16) Temesvármegye közönségének átirata a hivatalos távbeszélő állomásoknak magánbeszélgetésekre felhasználása tárgyában.

17) Abauj-Tordavármegye közönségének átirata a mértékekről szóló 1907. évi. V. t-c. végrehajtása tárgyában.

18) A vármegye közigazgatási, árva- és gyámhatósági szükségleteinek és ezek fedezetének 1912. évre vonatkozó s a közgyűlést megelőzőleg 15 napon át az állandó választmány véleményével együtt közszemlén tartott költségvetése.

19) A törvényhatósági közuti alap 1909. és 1910. évekre vonatkozó s a közgyűlést megelőzőleg 15 napon át a közigazgatási bizottság előkészítő határozataival együtt közszemlén tartott zárszámadása.

20) Alispán előterjesztése a vármegye különböző alapjai pénzkészletének 1912. évben, mely pénzügyintézetnél elhelyezése tárgyában névszerinti szavazással határozathozatal iránt.

21) Ugyanaz, a vármegyei árvaszék kezelése alá tartozó pénzkészletnek 1912. évben elhelyezése tárgyában.

22) K. Nagy Elek törvényhatósági bizottsági tag indítványa a vármegyei alkalmazottaknak drágasági pótlékban részesítése iránt.

23) Alispán előterjesztése a vármegyének a gazdasági egyesület használatába adott zilahi kertjében levő kertészlak és pince kijavítása tárgyában.

24) Ugyanaz bemutatja a vármegye székházán a tetőfedési munkákat vállalatba adása céljából tartott versenytárgyalásról felvett jegyzőkönyvet.

25) Ugyanaz a vicinális utcsoporthoz szerezte átengedett törvényhatósági kézi napszám utadó tartozásoknak azon községekből, melyek a tasnád-érendréd, tasnád-margittai és ákos-illédi új törvényhatósági utvonalakhoz 8 kilométeren belül fekszenek, ezen utvonalakra beosztása iránt.

26) Az esküdtbíróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t-c. 18. §. értelmében 12 bizalmi férfi választása a zilahi kir. törvényszéknél működendő bizottságba.

27) A vármegyei gyámpénztár 1910. évi zárszámadása.

28) Az elhagyott gyermekek segélyalapjának 1910. évi zárszámadása.

29) A vármegye gyámpénztárába befolyt bírságpenzek 1910. zárszámadása.

30) Alispán jelentése a vármegye köz-kórházi pénztár részére a kisdóvódai alaptól 20000 korona ideiglenes költségen nyújtásáról.

31) Alispán előterjesztése a községi fertőtlenítők díjazásának szabályozása tárgyában.

32) Somogyi Kálmán volt vármegyei árvaszéki ügyész felebbezése a tiszti főügyész-

nek 1903. és 1904. években helyettesítése tárgyában az alispán elsőfoku véghatározata ellen.

33) Orosz László, nyugalmazott szolgabíró, tb. felebbezése drágasági pótlékban részesítése iránti kérelme tárgyában az alispán elsőfoku véghatározata ellen.

34) Ujhelyi Sándor, szolgabíró, tb. főszolgabíró, bejelentése arról, hogy Szilágycseh és vidéke cím alatt egy társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilapot kíván, mint felelős szerkesztő megindítani.

35) Kis Ernő és társai felebbezése Zilah város képviselőtestületének a honvéd laktanyán bádigos munkák teljesítése tárgyában hozott határozatai ellen.

36) Kabay Sándor Zilah városi számvevő felebbezése a város képviselőtestületének az ő nyugdíjazását tárgyzó határozata ellen.

37) Kövér Károly aszfalt és betonépítő felebbezése Szilágyosomlyó város képviselőtestületének az aszfaltjárda költségei leszámlolását tárgyzó határozata ellen.

38) Nuszbaum Jakab felebbezése, bérleszállítás iránti kérelme Zilah város képviselő testülete által hozott határozat ellen.

39) Zsibó község képviselőtestületének a község világítása tárgyában hozott határozata és Somogyi István, körjegyző vonatkozó felebbezése.

40) Zálnok község képviselőtestületének vadászati haszonbér elengedését tárgyzó határozata és Enyedi Mihály, Weinreb Márton vonatkozó felebbezése.

41) Poroszlai Zsigmond és társai pelei lakosok felebbezése a Pele községi szülésznői állás betöltése tárgyában.

42) Márkus Viktor felebbezése Szilágypér község képviselőtestületének furt kut létesítését tárgyaló határozata ellen.

43) Récsy János és társai felebbezése Ermszent község képviselőtestületének községi legelővétele tárgyában hozott határozata ellen.

44) Kelemen Böjti János és társai felebbezése Somlyóujlak község képviselőtestületének a község tulajdonát képező kovács műhely béradása tárgyában hozott határozata ellen.

45) Vinczler Ferenc tasnadszántói körjegyző felebbezése Erhatvan község képviselőtestületének ingatlan elajándékozását tárgyaló határozata ellen.

46) Kandel felebbezése Szilágypér község képviselőtestületének gyalogjárda létesítése tárgyában hozott határozata ellen.

47) Tasnád nagyközség képviselőtestületének az ottani állami iskolával kapcsolatos ismétlődő gazdasági iskola részére hozzájárulások megajánló határozata.

48) Kémer nagyközség képviselőtestületének az ottani állami óvoda épület állandó jókarban tartása átalányt megajánló határozata.

49) Krasznarécse község kérelme az ottani állami óvoda elhelyezésére a község által felajánlott telek feltöltése és támfallal ellátására szükséges költségeknek a vármegye által viselése iránt.

50) Ermszent község képviselőtestületének az ottani ismétlődő gazdasági iskolához való hozzájárulásokat tárgyzó határozatai.

51) A székely nemzeti muzeum kérelme a vármegye monographiájából ajándék, vagy letét példányért.

52) Zilah város szabályrendelete az ürlelékek kihordásáról.

53) Zilah város képviselőtestületének a város belterületén átvonuló állami ut állandó burkolattal ellátási költségei fedezésére hozzájárulást megajánló határozata.

54) Szilágyosomlyó város képviselőtestületének taksás telek átengedését tárgyaló határozata.

55) Ugyanannak ingatlan eladást tárgyaló határozata.

56) A Szilágycseh—gardánfalvi vicinális utcsoporth bizottságának az égerháti vasuti állomáshoz vezető vicinális utvonallal építésére hozzájárulás tárgyában hozott határozata.

57) A sülelmedi körjegyzőség községei képviselőtestületeinek az anyakönyvi kivonati díjak hovaforrását tárgyzó határozatai.

58) A dabjoni körjegyzőség községei képviselőtestületeinek hasonló tárgyú határozatai.

59) A bogdándi körjegyzőség községei

képviselőtestületeinek hasonló tárgyú határozataik.

60) A bogdánházi körjegyzőség községei képviselőtestületének hasonló tárgyú határozataik.

61) Szamoscikó község képviselőtestületének a faiskola megszüntetését tárgyaló határozata.

62) Szamostóháti község képviselőtestületének hasonló tárgyú határozata.

63) Krasznarécse község képviselőtestületének a szegényalapról kölcsönvételt tárgyaló határozata.

64) Szilágyszeg község képviselőtestületének a régi községház eladásából befolyt 1600 korona felhasználása tárgyában hozott határozata.

65) A szilágycsehi körjegyzőség községei képviselőtestületeinek a körjegyzői irnoki állás megszüntetése és egy másik segédjegyzői állás rendszeresítése tárgyában hozott határozataik.

66) Alsóegregy község képviselőtestületének törzsvagyontól származó jövedelem elajándékozását tárgyaló határozata.

67) Szilágybogya község képviselőtestületének községi ingatlan átengedése tárgyában hozott határozata.

68) Az egrespataki körjegyzőség községei képviselőtestületeinek segédjegyzői állás rendszeresítését tárgyaló határozataik.

69) A nagygoroszlói körjegyzőség községei képviselőtestületeinek körjegyzői lakás és iroda építése tárgyában hozott határozataik.

70) Zsibó község képviselőtestületének a községi rendőrök fizetésére vonatkozó határozata.

71) A szilágyszentkirályi körjegyzőség községei képviselőtestületeinek husvizsgáló kiképzetése tárgyában hozott határozataik.

72) Szilágysziget község képviselőtestületének községi kézbesítői állás rendszeresítését tárgyaló határozata.

73) Kémer nagyközség képviselőtestületének a községi bába lakbérére vonatkozó határozata.

74) Ugyanannak a községi szolgák fizetését tárgyaló határozata.

75) A nagyderzsidi körjegyzőséghez tartozó községek kérelme aljegyzői állás rendszeresítése iránt.

76) Erhatvan község képviselőtestületének vályogvető hely vásárlására vonatkozó határozata.

77) A tasnádszántói körjegyzőség községei képviselőtestületeinek a segédjegyzői és irnoki állás javadalmazásának felemelését tárgyaló határozatai.

78) Erminszent község képviselőtestületének pénztári térítmények törlesztése vonatkozó határozata.

79) Özv. Becsky Béláné segélyezése iránti kérelme.

80) Özv. Katona Jánosné hasonló tárgyú kérelme.

81) Özv. Tömösvári Jánosné hasonló tárgyú kérelme.

82) Bereczki Miklós hasonló tárgyú kérelme.

83) Déli János közoktatói ápoló hasonló tárgyú kérelme.

84) Községi pótdátórlések.

85) Községi költségvetések, pótköltségvetések.

86) Községi számadások.

Városi közgyűlés.

A városi képviselőtestületet Lukátsffy Ödön polgármester kedden délelőttre ismét közgyűlésre hívta össze. A gyűlésen a 34 pontból álló tárgysorozat szerint a főgimnáziumi telek nagyszámú és annyi különböző érdekeket érintő kérdése is tárgyalás alá volt kerülendő s így természetesen, hogy a képviselőtestületi tagok a szokottnál sokkal nagyobb számban töltötték be a tanácssterem padsorait.

Azonban döntésre ez idő szerint még nem került a dolog. A közgyűlés ugyanis az állandó választmány javaslatának megfelelőleg úgy határozott, hogy a kérdés tárgyalását az 1811. október 24-ére összehívandó közgyűlés napirendjére tűzi ki. Ugyancsak erre a napra határozta a döntést a közgyűlés egy „városi tanácskepház” létesítése ügyében is.

Tudomásul vette a közgyűlés a kereskede-

lemügyi miniszter értesítését, mely szerint a Szilágysomlyó—Csucsá és Zilah—Varsolcz között személyszállító postautomobiljáratok létesítésének előmunkálatai már folyamatban vannak, s hogy a csucsá—nagykárolyi ut Szilágysomlyón keresztülvonuló szakaszán az 1912. év folyamán építendő átereszek költségeihez követelt 4376 korona 79 fillér hozzájárulást a városnak engedte a miniszter. Tudomásul vette, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága jóváhagyta azt a képviselőtestületi határozatot, mely a polgármester állandó helyetteséül a közigazgatási tanácsost jelöli ki. Az 1910. évi polgármesteri jelentést szintén tudomásul vette. A huszársági szabályrendeletet elfogadta.

A szilágysomlyói ipartestület kérelmére a közgyűlés a létesítendő iparos-tanoncotthon javára évenként két tanonc ellátási díjaként, 600 koronát megszavazott. A polgármester előterjesztésére az 1911. évi költségvetésben 27,672 K 51 fillér póthiteit engedélyezett, tudomásul vévén a számvevőnek azt a jelentését, hogy a póthitel engedélyezése a már megállapított pótdátósszal felemelését nem teszi szükségessé.

A tárgysorozat többi pontjainak letárgyalása szerdán délelőttre maradt. Az előző nappal ellentétben most felé sem néztek a képviselők a tárgyalóteremnek, egyes-egyedül Szabó István, majd később még Láng József foglalták el a padsorokat, egyébként pedig a „közgyűlés” csupán a zöld asztal mellett helyet foglaló tanácsstagokból állott.

Kimondotta a közgyűlés, hogy a városi állatorvos részére a rendkívüli vágások után 4 K. díj fizetendő.

Aztán bemutatta a polgármester a városi virilisek névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság munkáját. Szabó István, azzal az indoklással, hogy a bizottság a névjegyzék összeállításánál nemcsak a város területén fekvő ingatlanok után fizetett ház-, és földadót, hanem a III. o. kereseti adót s egyéb adókat is figyelembe vette, indítványozta, hogy a munkálattal adják vissza a bizottságnak. A gyűlés azonban az indítvány elvetésével a választás alá nem eső képviselők névjegyzékét a bizottság munkálata alapján állapította meg.

A városi pénztár részére egy Wertheim-szekrény beszerzésére 200 koronát megszavazott a közgyűlés s kimondotta, hogy ennek megvétele után a pénztári hivatalban levő kisebbik Wertheim-szekrényt a rendőrkapitányi hivatal használatába bocsátja át.

Megbízta a közgyűlés a polgármestert és a főjegyzőt arra, hogy a város nevében feliratot intézzenek a földmivelésiügyi miniszterhez a szőlészeti borászati felügyelői állomás Szilágysomlyón meghagyása érdekében.

Végül még számos, magánosokat érdeklő, csekélyebb jelentőségű ügy elintézése után megnyugvással vette tudomásul a közgyűlés a polgármesternek a Mikszáth Kálmán-utca kikövezése ügyében egy előző közgyűlésen dr. Keller Samu által tett interpellációra adott választát.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Barabás Béla és Fráter Lóránt.** Fráter Lóránt, a székelyhídi kerület országgyűlési képviselője vasárnap Bihardíszegzen beszámolót tartott. A beszámolóra a képviselők dalköltőt kerületünk országgyűlési képviselője: dr. Barabás Béla is elkísérte s a nagy számban összegyűlt választópolgárság előtt az obstrukció jogosultságáról nagyhatású beszédet mondott.

— **Esküvő.** Dr. Bölöni Zoltán zilahi ügyvéd, a „Független Ujság” zilahi politikai lap szerkesztője, tegnap vezette oltárhoz Des Combes Gizellát, Des Combes Henrik debreceni ügyvéd kedves leányát.

— **Állandó választmányi ülés.** A szeptember hó 27-ére egybehívott rendes őszi közgyűlés tárgyait előkészítve, javaslattal leendő ellátása végett a vármegye állandó választmánya szeptember hó 25-ikén délelőtt 9 órakor a vármegyei ház kistermében ülést tart.

— **Bucsuüdvözet.** Szekszárdra történt áthelyezésem alkalmából jóbarátainknak és ismerőseimnek ez uton mondok bucsuüdvözetet. Csizsár Zsigmond, szőlészeti és borászati felügyelő.

— **Megbízás.** Megemlékeztünk annak idején arról, hogy a m. kir. földmivelésiügyi miniszter Csizsár Zsigmond borászati és szőlészeti felügyelőt Szekszárdra helyezte át, s egyidejűleg a szilágysomlyói felügyelőiséget megszüntette. A szilágysági kerület vezetésével most a miniszter Jablonszky György szatmári kir. szőlészeti és borászati felügyelőt bízta meg, kinek működési köre Szatmár, — Ugocsa, — Máramaros vármegyékre is kiterjed.

— **Lelkészválasztás.** A kusalyi ref. egyház Jakab Viktor zsidói segédlelkésként meghívás utján lelkészévé választotta meg.

— **Halálozás.** Szilágyi Rezső selmesilovai róm. kath. plébános folyó hó 9-én hosszas szenvedés után elhunyt.

— **Eljegyzés.** Friedmann Jenő dohi földbirtokos eljegyezte Goldberger Rezsőt Haraklánból.

— **Esküvő.** Váry Elek felsőrákosi állami igazgató-tanító szeptember hó 17-én kelt egybe K. Nagy Mariskával, K. Nagy György állami tanító leányával Szilágyperecsenben. Az egyházi áldást Váry Albert kolozsvári unitárius theol. tanár, a vőlegény testvérbátyja adta az új párra.

— **Halálozás.** Özv. Lapustean Lászlóné, szül. Teutian Helén, Lázár Jánosnak, a helybeli Gazeta de Dominica c. román ujság szerkesztőjének anyósa hosszas szenvedés után, életének 75-ik évében folyó évi szeptember hó 15-én, reggel 4 órakor meghalt.

— **A vármegyei közoktatói sebészeti pavillonja** a múlt hét folyamán átadatott rendeltetésének. Nagy-jelentőségű esemény ez vármegyénk közegészségügyének történetében. Huszu évek kitartó munkálkodásának gyümölcse ez a majdnem 200.000 K-ba került sebészeti pavillon, a mely úgy a beosztás, mint a felszerelés szempontjából az utóbbi években épített hasonló nagyságú és rendeltetésű közintézetek között a legmodernebbek és legteljesebbek közé tartozik. A sebészeti osztály közvetlen vezetője a kórház igazgató orvosa, dr. Berger Gyula.

— **Északkeleti Vármegyei Szövetkezetek Szövetsége,** mint az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja, 1911. évi szeptember hó 29-én délelőtt 1/2 10 órakor a „Szatmár-vármegyei Gazdasági Egyesület” által rendezett kiállítással kapcsolatosan rendes évi közgyűlést tart Szatmár-németiben a Kossuth-kerti kioszk nagytermében. A közgyűlés tárgysorozata: 1) Előki megnyitó. 2) Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kijelölése. 3) Jelentés a Szövetség és a kötelékébe tartozó szövetkezetek 1910. évi működéséről. 4) A Szövetség számadásaira vonatkozó számvizsgáló bizottsági jelentés alapján a felmentvény felett való határozathozattal. 5) Felolvasások: a) Bodnár Gáspár tanár „A szövetkezetek lélektani élete” címen. b) Szabó Gábor g. k. lelkész „A nép köréből vett szokások”-ról. c) Dr. Pajor Ignác az „Allatbiztosítás”-ról. d) Dobai Péter sarmasági kispapja előadása: „Sarmaság község állapota a szövetkezetek alakulása előtt és után.” 6) 1 intéző-bizottsági tag választása. 7) Óhajások a Központtal szemben. Bevezeti Kovács József ev. ref. lelkész. 8) Esetleges indítványok.

— **A dohány nagy- és különlegességi áruda** szeptember 23. 24. napjain (szombaton és vasárnap) és október 2-ikán (hétfőn) egész nap zárva lesz.

— **A pénzügyi gyűlés.** A Magyarországi Pénzügyi Szervezetek Országos Szövetségének elnöke, Mándy Lajos ny. miniszteri tanácsos és igazgatója dr. Berényi Pál, Szatmáron jártak — és a pénzügyi szervezetek vezetősége által kifejezett óhaj előtt deferálva, az érdekeltekkel folytatott beszélgetés után elhatározták, hogy az október hó 1-ére hirdetett pénzügyi nagygyűlést szeptember hó 27-én délután 4 órára fogják összehívni. Ebben az elhatározásban döntő tényező volt az a körülmény, hogy október hó 2-án van izraelita polgártársaink hosszunapja, az a legnagyobb ünnep, amelyet megelőző napra, azaz október hó 1-én is akadályozva lennének már a részvételben. Már pedig a pénzügyi szervezetek vezetői is, a gazdasági közélet helye reá, hogy a pénzügyi szervezetek nagygyűlésén akadály és tartózkodás nélkül vehessenek részt mindazok, akik a gazdasági élet terén szerepet visznek a napokban.

— **Tűzoltók napja.** A m. kir. belügyminiszter 94313—1911. számú körrendeletével

megengedte és a hatóság támogatásába ajánlotta a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség általa a Tűzoltó-Otthon céljaira folyó évi szeptember 24—26. napjain rendezett országos gyűlést. Itt az alkalom, hogy a közönség érdekében és védelmében igen sokszor kifejtett önfeláldozó emberbaráti ténykedését viszonozzuk! Kérjük a közönséget, hogy keresse fel a jelzett napokon a gyűjtőhelyeket és járuljon hozzá filléreivel a „Tűzoltó-otthon” létesítéséhez.

— **Dr. Gonda Sámuel**, egyetemes orvos-tudor, a fog- és szájbetegségek szakorvosa, városunkba érkezett és néhány hétig rendel fog- és szájbetegeknek, a Városi szállodában berendezett műtermében. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét lapunk mai számában közzétett hirdetésére.

— **Szarvasmarhadíjazás.** Szilágysomlyó gazdasági egyesülete abból a célból, hogy a kisgazdákat a magyar fajta szarvasmarhának minél jobb gondozására serkentse, Szilágysomlyón, 1911. szeptember 24-én, — Szilágysomlyón, 1911. október 15-én, — Zsibón, 1911. október 8-án d. e. 10 órakor a szokott helyen szarvasmarhadíjazást rendez. A bemutatott 1—2 éves magyarfajta üszők tulajdonosainak az alábbi díjakat osztják ki: Az 1 éveseknél: I-ső díj 50 kor., — II-ik díj 30 kor., — III-ik díj 25 kor., — IV-ik díj 20 kor., — V-ik díj 15 kor., — a 2 éveseknél: I-ső díj 80 kor., II-ik díj 60 korona, — III-ik díj 50 korona, — IV-ik díj 40 korona, — V-ik díj 30 korona. A fent megnevezett járási székhelyekhez tartozó összes községek kisgazdái részt vehetnek a díjazásban a legjobb minőségű 1—2 éves magyar fajta üszőkkel. Ha a díj üszőknek nem adható ki, tehéneknek is kiadható. — 1 éves üszőnek tekintetik minden olyan üszőborjú, a melynek még állandó foga nincsen és 2 éves üszőnek tekintetik minden olyan üszőborjú, a melynek csak 2 állandó foga van. A fent megjelölt díjakra csak is az 50 holdnál csekélyebb területen gazdálkodó kisgazdák vehetnek részt üszőborjaikkal. Az eladó üszőt a díjazott jelentse be.

— **Utcai jelenetek.** Az alábbi levelet vettük.

Talán kevesen ismerik a város Boesánczy-Adolf-térnek elnevezett utcáját névszerint, bár különösen az utóbbi hónapokban, a mióta a Barta-féle házban Vizi Ferenc cégére alatt egy korcsma nyílt meg, úgy nappal, mint éjszaka igen szép forgalomnak örvend, sőt a szombati és vasárnapi éjszakákon egész bucsujárás tanyája lett. Ennek a szép forgalomnak azonban, a melynek csak a korcsmáros látja hasznát, az eddig békés csöndben élő utca lakói isszák a levét. Az ujonnan nyílt korcsma ugyanis

állandó éjszakai tivornyák tanyája, a honnan a kurjongatások, fülseketítő ordítások, melyek igen gyakran a hajnali órákba is belenyúlnak, még a tizedik szomszédban is elhallatszanak és teljesen lehetetlenné teszik a szomszédoknak az alvást. A korcsmai óbégatást és hejehujjázást korcsmai verekedések is fűszerezik, s a verekedések folytatása aztán az utcán játszódik le, még azon mélyen alvó lakókat is fölriasztva álmukból, a kiket az ordítás egész éjjel ébren nem tartott. Ezen verekedéseket aztán betetőzte a vasárnap este történt korcsmai botrány, a melynek végső akkordjai — csattanás pofonok, dulakodás és ablakcsörömpölés kíséretében — már az utcán hangzottak el, szereplői élükön magával a korcsma tulajdonosával, veszekedett ordítózással rémületbe ejve az utca népét. Hozzájárulnak még ehhez a korcsmából kitóduló, teljesen ittas embereknek a közszemérmét mélyen sértő utcai cselekményei és trágár beszédei, a melyektől ezen korcsma fennállása óta hangos lett az utca.

Ugy hallottuk, hogy a pénzügyi hatóságoknál eljárás folyik a törvénytelen jogyében született korcsma bezáratása iránt, annál inkább esodálkozunk azon, hogy a rendőrség tétlenül türi a zárórával mit sem törődő korcsma üzemeit s az éjjeli botrányok megszüntetése végett nem teszi meg a kellő intézkedést. Ez uton vagyunk hát kénytelenek, helyzetünk már tűrhetsen lévén, ezen botrányos állapotokra a városi tanács és a főkapitány ur figyelmét is felhívni. Több Boesánczy Adolf-téri lakó.

— Gyakori panasz olyanoknál, a kiknek hashajtót kell használni, hogy „nekem ez vagy az a szer nem használ.”

Ez a panasz a valódi **Ferencz József**-keserűviznél nem állja meg a helyét, mert ez a világhírű gyógyító ásványviz, ha megfelelő adagot használunk, bármily természetű embernél elő tudja a kívánt hatást idézni. Erős, hirtelen eldugulásnál a reggeli előtt egy borospohárra való **Ferencz József**-vizet kell meginni s ezt egy óra múlva meg lehet ismételni. Ennek a szükségessége azonban csak ritkán következik be.

A forrásnál palackozott és kereskedésekben árusított igazi **Ferencz József**-keserűviz megfelelő adagolásnál sohasem fog lehangoltságot előidézni, mint más hashajtóknál gyakran előfordul. Általában egy fél borospohárnyi is elegendő. Érzékenyebb természetű egyéneknek már ennél kisebb adag is előidézi a kívánt hatást.

— **Nagyon meg lesz elégedve**, ha hurutnál, köhögésnél, vagy náthánál a Sirolint megkísérli és be fogja látni, miért ajánlják a legbiresebb tanárok és gyakorló orvosok a Sirolin „Roche”-t mint biztos jó szert a légzőszervek minden betegségének leküzdésére!

— **Tűzifaszállításra árlejtés.** A szilágysomlyói kir. járásbíró és fogház részére az 1912., 1913., 1914. évben szükséges tűzifának szállítására 1911. évi október hó 8-ik napjának délelőtti 9 órakor a kir. járásbíró épületében, I. emelet 17. számú szobában árlejtést tartanak. Bónatpénz 200 korona. Az árlejtési feltételek a járásbíró vezetőjénél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

— **Több munkás be nem jelentése egy kihágás.** A munkaadónak az a mulasztása, hogy több alkalmazottjának bejelentését nem teljesítette, a kereskedelmi miniszter 75709—1910. számú határozata szerint egy rendbeli mulasztás és így egy rendbeli kihágás tényálladékat alkotja, abban az esetben, ha azok egyidejűleg voltak alkalmazva és így bejelentésük egy időbe volt teljesítendő. Ilyenkor a többi alkalmazott bejelentésének elmulasztása csak mint súlyosító körülmény vehető figyelembe a büntetés kiszabásából.

Értesítés.

Med. universae

Dr. Gonda Sámuel

fővárosi fogspeciálta rendel folyó hó 14-től a városi szállodában, a Casinó volt helyiségében.

Működése tárgyát képezik:

- 1) Foghuzás és gyökéreltávolítás érzéstenítéssel, fájdalommentesen.
- 2) Fogtömések (plombok) aranyból, ezüstből, porcellánból, platinából, stb.
- 3) Műfogak, gyökerekbe illeszthető csapfogak aranykoronák, aranyhidalások, teljes fogsorok, szájpadlás nélküli fogsorok, stb.
- 4) Fogak fehéritése, tisztítása, fogkövek eltávolítása.
- 5) Beteg fogak gyógykezelése, ideg- és gyökérkezelés.

Rendelő órák: délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig.

Mérsékelt árak!

Nagy raktár férfi- és női divatcikkekben.

BARTHA és HOSSZU „Gólya-áruház” Szilágysomlyón, a régi cukrászda mellett.

Ma már mindenki tudja, hogy Szilágysomlyó és vidéke részére a legolcsóbb bevásárlási forrás a régi cukrászda mellett a mai kor igényeinek ujonnan berendezett **Gólya-áruház**, — ahol csakis prima jóminőségű áruk kaphatók versenyen kívüli áron, előzékeny kiszolgálás mellett. Nem ígérünk aranyhegyeket vevőinknek, de kevés pénzért mindenki sokat vehet. Az őszi és téli idényre már megérkeztek összes áruink nagy választékban.

Versenyen kívüli áraink:

5000 mtr. angol ruhaszövet, mtr	37 kr.	3000 mtr. magyar delén mtrje	21 kr.	200 drb. barkhet blouz, darabja	—95.
5000 „ tükörposztó 120 cm. „	39 kr.	300 vég 23 mtr versenylvászón végje	4-50.	200 drb. szövet blouz készen, darabja	1-50.
10000 „ bársony flanel mosó „	21 kr.	2000 méter futószőnyeg, méterje	25 kr.	100 drb. alsó szoknya, darabja	1-80.
5000 „ jó mosó céna parket „	19 kr.	1000 „ csipkefüggöny, „	22 kr.	200 darab női ing, darabja	—65.
2000 „ tennis flanel „	15 kr.	200 drb. vattás paplan, darabja	2-50.	500 darab férfi flanel ing, darabja	1-15.
5000 „ cosmanosi karton „	30 kr.	100 garn. ág és asztalterítő 3 db.	4—.	200 db. női és férfi esőtartó, darabja	1—.
5000 „ szintartó karton „	18 kr.	100 db. szövet ablakfüggöny	1-25.		
5000 „ blouz és ing zefir „	19 kr.	200 fűző (mieder) darabja	—50.		

Női és gyermektrikók, nagy posztókendők, Berliner-kendők, scál-kendők, harisnyák, kész és kezdett női kézimunkák, pamutok, selymek, mindennemű diszek, női és férfi szabókellékek, férfi ingek, gallérok, kézelők, alsó ruhák, kész kötények és még számtalan itt fel nem sorolható cikkek, hasonló legolcsóbb áron, melynek valódiságáról mindenki meggyőződhet egy próbabevásárlással.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

Kiváló tisztelettel:

Bartha és Hosszu.

***** Szepességi, késmárki Wein-féle len damasztárak nagy raktára. *****

Uj férfi-szabó üzlet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló **kész ruha-üzlettemmel kapcsolatosan**

férfi-szabó üzletet

is rendeztem be.

Üzletemet felszereltem a legfinomabb és legdivatosabb bel- és külföldi **szövetekkel**, továbbá a budapesti legelső szabóüzletből egy **szabászsza**l a legjobb munkaerőket szerződtettem, ennél fogva abban a helyzetben vagyok, hogy megrendelőimnek legkényesebb igényeit is képes vagyok kielégíteni.

Ruhaszöveiteimet az érdeklődőknek vételkötelezettség nélkül szívesen bemutatom és a legszolidabb árakat számítom.

Becsés megbízásaikat kérve maradtam

3—10

Tisztelettel:

Müller Elek.

11,187—1911. tkvsz.

Hirdetmény.

Cserese község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre nézve az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1911. évi október hó 9-én** fog kezdődni.

Ennél fogva felhívatnak:

1) Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, akik a telekbejegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3) Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cikk 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen

az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek, — és

4) Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Szilágysomlyó, 1911. szeptember 2. Kir. járásbírósként mint tkvi hatóság Rózsá Lenci sk., kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Schlecht Lajos,
kir. tkvezető.

3--3

Mely esetekben van valópernek helye?

Népies jogi utmutató jogászok és a nagyközönség számára.

Tartalmazza az összes valókokat igen érthető népies nyelven, címlapján rendkívül érdekes, a való készülő házafelek bész haragját ábrázoló képpel.

Irta **Dr. Gerő Ernő**
budapesti ügyvéd.

Ára 1 korona.
Megrendelhető lapunk kiadó-hivatala után.

„M-i-i-t? Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin cigarettahüvelyek fadobozban! 19—26

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI”-jelzéssel valódi!

Eladó bor.

80 hektóliter 1909-ik évi saját termésű tisztán kezelt asztali bor, valamint 20 hl. több évről való aszu bor eladó

Bölöni Sándornál,

Szilágysomlyón.

Máthé László

butorasztales, butorraktára és első temetkezési intézete

Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt **butorraktárát** és **asztalos műhelyét**, hol mindenféle asztalos munkák készen kaphatók és megrendelésre is a legrövidebb idő alatt a legfinomabb izléses kivitelben, jutányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak a közönség rendelkezésére. Temetések önálló elrendezését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

A nagyérdemű közönség pártfogását mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory István-ut, saját házamban. 13—52

VILÁG

POLITIKAI NAPILAP

Kérjen Kérjen
mutatványszámot! mutatványszámot!

MINDEN GONDOLKODÓ
EMBER OLVASSA A

„Világ”-ot.

Előfizetési ára:

Egész évre	— — — —	28 korona
Fél- „	— — — —	14 „
Negyedévre	— — — —	7 „
Egy hóra	— — — —	2-40 „

Hivatalnokoknak, tanítóknak
kedvezmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Gyár-utca 4. szám

SESZTINA LAJOS

Debrecen, Piac-utca 23.

Ajánl: kerti padokat, kerti fecskendőket, kénpor-fúvókat, John gőzmosógépet, „Hungária” mangorlót, minden technikai árut, öntött és huzott kutosövet, stb. 7—52

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatásunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

38—

Szilágyosomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3½	Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben				
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 20 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1906. évi rizling bor	130	90	65	43	
1909. évi muskotály bor	160	120	80	66	
1907. évi asztali bor	100	—	50	—	
1910. évi rizling bor	70	—	35	—	
1908. évi rizling bor	100	—	50	—	
Kristályviz	10		6	—	

Ha el akarja adni
Ipari termékeit, gépeit
Raktáron lévő áruait,
De bárminő más cikkeit is,
Egész készleteit,
Saját vagy bizományi áruait,
Segítségre jövők ebben s
Elintézem Ön helyett
Nagyon olcsón és pontosan. —
Lelkiismeretesen
Elhelyezi hirdetéseit,
Nagyon jól megválasztva a lapokat,
Készít hirdetési szövegeket
Elismert hirdető irodám, mely
Ingyen megküldi Önnek
Újságkatalógusát,
Tele fontos tanácsokkal
Jó utbaigazításokkal
Altalános reklámszokásokkal
Nagyon kimerítő költségvetéssel!

Lenkei Zsigmond hirdetési osztálya

Budapest, Dohány-utca 37.

Telefon 176—09.

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalett modelt közül a Budapesti Bazár egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatványszámot küld a

Budapesti Bazár kiadóhivatala

Budapest, VIII., Baross-utca 22.
(Budapesti Bazár-ház.)

A Megyeház-utcai Mile-féle
belsőség több háztelekre felosztva eladó. A felosztási tervet megtekinthető s a telkek árai megtudhatók

Dr. Szilágyi Sándor

ügyvéd irodájában Szilágyosomlyón.
(Krasznamegyei takarékpénztár épületében.)

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, falitégla
és legszebb
nyerstalazati téglá

csak a

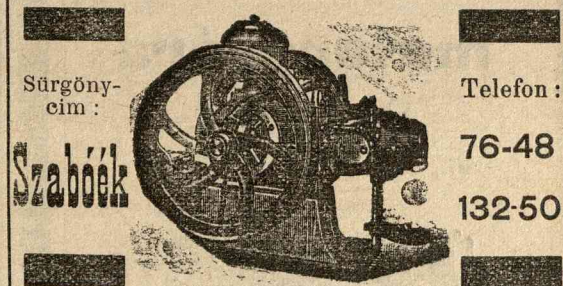
Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szerezhető be, hol egyes waggonrakományok is megrendelhetők. 25—52

Eredeti

BOLINDER-féle
nyersolajmotorok,
nyersolajlocomobilok,

Sürgöny-cím: Szabóék
Csak
Szabó Emil és Társánál

kaphatók.

Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz.

Benzinmotorok. Szívógázmotorok. Teljes malomberendezések. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. 42—52

Kérjük a címre ügyelni.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest,
Ferenciek-tere 6. 14—15

Eladó birtok.

Szilágyvármegye **Domoszló** községében (legközelebbi vasutállomás Sarmaság) a Veress Lajos örökösei tulajdonát képező földbirtok **szabad kézből eladó.**

A birtok áll:

- 1) Belsőség épületekkel . 27 H. 299 □ öl
- 2) Szántóföld, a belsőséggel közvetlen összefüggő szomszédságban . . . 70 H.
- 3) Pusztá szőlőföld . . . 3 H. 509 □ öl,
- 4) Erdő. Részben szálás erdő, részben pedig cserkéreg termelésre berendezve, — irtás után azonban az egész erdőterület szántónak is alkalmas. A belsőséggel és tagbirtokkal szintén egy összefüggő egészet képez . . . 211 H. 850 □ öl.

Összesen: 312 H. 58 □ öl.

Bővebb értesítést ad

Bölöni Sándor

ügyvéd, Szilágyosomlyón.

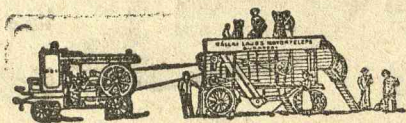

„A köztudatba ment át“,
 hogy csakis

Kállai LAJOS motorgyára

Budapest,

VI., Gyár-utca 28. szám

szállítja teljes jótállás mellett a leghírneve-
 sebb motorcséplőkészleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda disz-
 főárlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a
 gyár. 25—26

Fontos figyelmeztetés!

Kállai Lajos hírneves motor-
 gyára nem tévesztendő össze
 más Kállai nevű céggel.

Pálinkafőző űstőket

raktáron tart és azon-
 nal szállit a pénzügy-
 miniszterium új
 rendelete szerint, a
 mely 1911. szeptember
 1-én életbelép

Telefon: 75-00.

8—20

Arányi Adolf

rézműves gyáros.

Ujpest, Lőrinczi-u. 7.

Keresek mielőbbi belé-
 pésre italmérőt kisebb korcs-
 mába fix fizetés mellett. Cim
 a kiadóhivatalba.

Hirdetmény.

Kölcsönt igénybe vevő feleinkkel
 közöljük, hogy

földbirtokra

első helyen való bekebelezés mellett
 kamatozó és zálogleveles törleszté-
 ses kölcsönöket nyújtunk 10, 15, 20,
 30, 40, 50 és 65 évekre

4 1/2%-os

alapon a legelőnyösebb feltételek
 mellett. 8—10

Közigazdasági bank részvény-
 társaság.

Kereskedő urak figyelmébe!

Olcsó seprőajánlat.

Hajduszoboszlói cirokseprőgyár

Franko szoboszlói állomás, in-
 gyen csomagolás, utánvét mellett.

Ajánlat.

8—10

I. rendű Reform seprű	1 kötés	K 8.—
I. „ Szoba „ 4. sz.	1 „	K 6-80
I. „ „ „ 3. sz.	1 „	K 6.—
I. „ „ „ 2. sz.	1 „	K 5-20
I. „ „ „ 1. sz.	1 „	K 4-40
I. „ „ „ 0. sz.	1 „	K 3-60
1 kötés kézi kis seprű	— — —	K 3 60

Tóth Gábor, seprőgyár tulajdonos

Varsolcz község előljáróságától.

1167—1911. szám.

Árverési hirdetmény.

Varsolcz község vadászterülete (a
 szőlőhegyek kivételével) 1911. évi augusz-
 tus hó 1-ső napjától számítandó 6, azaz
 hat egymásután következő évre 150 ko-
 rona kikiáltási ár mellett haszonbérbe fog
 adatni.

Felhivatnak az árverelni szándékozók,
 hogy az 1911. évi szeptember hó 30.
 napján d. u. 3 órakor Varsolcz község-
 házánál tartandó nyilvános árverésen jelen-
 jenek meg.

Árverelni szándékozók kötelesek a
 kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül a köz-
 ségi bíró kezéhez az árverés megkezdése
 előtt letenni.

Árverési feltételek a varsolci körjegy-
 zői irodában a hivatalos órák alatt meg-
 tekinthetők.

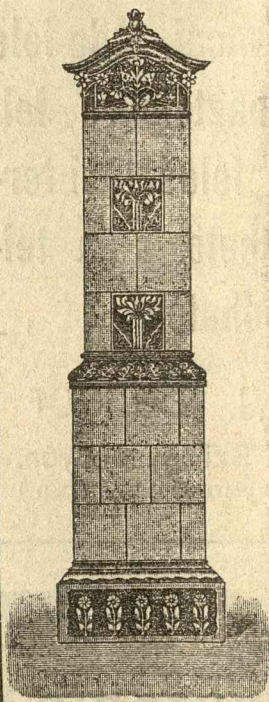
Varsolcz, 1911. évi szeptember hó
 14-én.

Hallarszky Ernő, Dénes G. András,
 körjegyző közs. bíró.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére
 jutányos áron vétetnek fel.

Telefon sz. 29.

Tóth Gyula

vaskereskedése Debrecenben

Piac-utca 20. sz.

Legnagyobb raktár házi és Budweisi gyárt-
 mányu

porcellán kályhákban,
 valamint Meidingi rendszerű és
 folytonógó kályhákban.

Vasbutorok, gyermekágyak és kocsik, fürdő-
 kádak, jégsekrények, fémezett fémárak és
 konyhafelszerelések, tornyos és francia, vala-
 mint porcellán burkolatú konyhák.

Szerszámok minden iparághoz, építési va-
 salások, vasgerendák stb.

Árlap 1000-nél több ábrával ingyen és bérmentve

Fegyverek és vadászati felszerelési
 cikkek különlegességi raktára.

Külön képes árlap ingyen és bérmentve

6—10

„Ursus“ borsajtók

a legerősebb felső
 nyomású acélgerenda
 rendszerben 3 erőát-
 tétellel;

tömlők, fejtőcsa-
 pok és pincefel-
 szerelések.

A főváros központ-
 ján. Villamos meg-
 álló. 10 perc a köz-
 ponti és nyugati
 pályaudvarhoz. 80
 legmodernebben be-
 rendezett szoba.

Augusztus hó elsején megnyílt az Edison-Szálloda

Budapest, VII., Hársfa-utca 59. sz. (Király-u. sarkon.)

Tulajdonos: Pollák József.

7—12

Hideg és meleg viz-
 vezeték. Központi fű-
 tés, villanyvilágítás.
 Figyelmes kiszolgálás.
 Értekezés min-
 den modern nyelv-
 ben. Szobaárak 3
 koronától!